

Profesionālās ievirzes izglītības programmas

„Vokālā mūzika” „Kora klase II”

20V212061

Mācību priekšmeta „Diriģēšana”

PROGRAMMA

Izglītības programmas

Īstenošanas ilgums: 1 gads

Apjoms: 35 stundas

APSTIPRINĀTS

Vaiņodes Mūzikas skolas direktore:

(G.Riežniece)

**Profesionālās ievirzes izglītības programma
„Vokālā mūzika” – “Kora klase II”
Mācību priekšmeta programma “Diriģēšana”
Apjoms 35 stundas**

Mērķis:

1. Sagatavot audzēkni skolas beigšanas eksāmenam.
2. Radīt motivāciju un nodrošināt audzēkņiem iespēju sagatavoties profesionālās vidējās izglītības ieguvei.
3. Nodrošināt audzēkņiem iespēju sagatavoties vidējās profesionālās izglītības ieguvei Kora diriģēšanas izglītības programmā.

Uzdevumi:

1. Nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi kora diriģēšanā;
2. Veicināt muzikālo spēju attīstību;
3. Sekmēt kolektīvās un individuālās muzicēšanas pieredzes apguvi un veicināt jaunrades spēju attīstību mūzikā.
4. Sekmēt audzēkņa emocionālo un intelektuālo attīstību;
5. Apgūt muzikālai darbībai nepieciešamās prasmes un iemaņas.
6. Nodrošināt sistematizētu pamatprasmju apguvi kora diriģēšanā
7. Radīt priekšstatu un attīstīt orientēšanos mūzikas žanros, stilos un komponistu daiļradē.
8. Attīstīt spēju analizēt mūzikas raksturu un formu, izvēloties tam atbilstošu žestu (štrihu) valodu.

1. Programmas saturs un tā apguves secība

Mācību priekšmetu “Kora diriģēšana” audzēkņi apgūst 8. klasē – 35 mācību nedēļas, 1 stundu nedēļā.

Mācību gada laikā audzēknis apgūst sekojošas pamatzināšanas un pamatiemaņas:

- diriģēšanas priekšmeta nozīmi;
- diriģēšanas tehnikas pamatus;
- diriģenta stājas komponentus (ķermeņa un roku atbrīvotība – kājas, mugura, pleci, galva, rokas u.c.);
- taktsfigūru shēmas un zīmējumu skaidrojums (roku, delnu stāvoklis, diriģēšanas plakņu attālumi – vertikālā un horizontālā plakne);
- taktsfigūras tehnisko paņēmienu varianti (legato, non legato, staccato, uztakts);

- taktsmērus - 3/4; 4/4; 2/4; 6/8;
- diriģēšanas uzsākšanu (uzmanība, elpa, iesākums);
- diriģēšanas mājieni (sitiens, punkts, atsitiens);
- diriģēšanas nobeigumu (uz dažādām takts daļām);
- labās un kreisās rokas funkcijas, koordināciju (izturētas skaņas, iekritienus utt.)
- diriģēšanas žestus (legato, non legato, staccato)
- dinamiku (piano, mezzo forte, forte, crescendo, diminuendo u.c.)
- tempu (andante, moderato, largo, allegro, presto u.c.)
- raksturu (cantabile, maestoso u.c.)
- kora dziesmu partitūras spēle, tās atspoguļojuma īpatnības, balsu dziedāšana un skaņdarbu analīze.

2. Ieteicamais mācību repertuārs

- latviešu tautasdziesma Ald. Kalniņa apd. "Trīs priedītes siliņā"
- latviešu tautasdziesma Ald. Kalniņa apd. "Kaķīt's peļu pulkavnieks"
- latviešu tautasdziesma J. Cimzes apd. "Sidrabiņa upi bridu"
- latviešu tautasdziesma J. Cimzes pad. "Rīga dimd"
- latviešu tautasdziesma J. Cimzes apd. "Div' dūjiņas gaisā skrēja"
- latviešu tautasdziesma J. Cimzes apd. "Kas tie tādi, kas dziedāja"
- latviešu tautasdziesma A. Jurjāna apd. "Pūt, vējiņi"
- latviešu tautasdziesma A. Jurjāna apd. "Krauklīt's sēž ozolā"
- latviešu tautasdziesma A. Jurjāna apd. "Aši, aši zīle dzied"
- latviešu tautasdziesma Em. Melngaiļa apd. "Mēs deviņi bālēliņi"
- latviešu tautasdziesma Em. Melngaila apd. "Lokatiesi, mežu gali"
- latviešu tautasdziesma J. Rozīša apd. "Aijā, Ancīt, aijā"
- latviešu tautasdziesma J. Graubiņa apd. "Aijā, žūžū, lāča bērni"
- latviešu tautasdziesma J. Graubiņa apd. "Cekulaina zīle dzied"
- latviešu tautasdziesma J. Mediņa apd. "Rindām auga ozoliņi"
- Jebkura komponista divbalsīga vai trīsbalsīga oriģināldziesma, piemērotā sarežģītības pakāpē bērnu korim.

3. Noslēguma prasības

- diriģēt 1 divbalsīgu vai trīsbalsīgu mazās formas dziesmu 3/4; 4/4; 2/4; 6/8 taktsmēros) *a cappella* vai ar pavadījumu;
- spēlēt no galvas kora dziesmu partitūru;
- dziedāt no galvas kora dziesmas balsis;
- vienu balsi spēlēt, otru dziedāt no nošu partitūras;
- īsi raksturot dziesmas mūzikas autora daiļradi, īsa, vienkārša dziesmas analīze.

Programmas hronometrāža līdz 10 min.

4. Mācību darba formas un metodes

Mācību darbs noris stundā skolotāja vadībā, vēlams, ar koncertmeistaru pie klavierēm.

Darbs noris divos virzienos:

1. diriģēšanas aparāta vizuālā nostādne un darbība,
2. diriģēšanas pamatstrihu apguve.

Abi minētie virzieni ir cieši saistīti. Lai diriģēšanas komponentu apguve nebūtu atdalīta no muzicēšanas prakses, stundās tiek izmantots skanošais materiāls – nošu piemēri. Tam var izmantot piemērotas spilgtas klavieru miniatūras, dažāda rakstura skaņdarbu fragmentus, kā arī latviešu tautasdziesmu apdares.

Vienlaicīgi notiek darbs pie kora dziesmu partitūras atskaņojuma, balsu dziedāšanas, partitūras analīzes, teksta izpratnes un izteiksmīgas runas izkopšanas.

Lai tehnikas apguvi saistītu ar dzīvo muzicēšanu, stundās un mājas darbā ieteicams izmantot piemērotas latviešu tautasdziesmas dažādiem koru sastāviem (bērnu, sieviešu, vīru un jauktajiem koriem).

Diriģēšanas mācību priekšmeta apguvei pedagogs izmanto sekojošas darba metodes:

- pedagoga teorētisko skaidrojumu un demontstrējumu;
- praktiskos vingrinājumus;
- audzēkņa snieguma salīdzinošo analīzi;
- mājas darba uzdevumus.

5. Mācību sasniegumu vērtēšana

Zināšanas un prasmes vērtē 10 ballu skalā.

1. Ievadvērtēšana - uzsākot mācību procesu, kurā noskaidro audzēkņu sākumzināšanas un konkrētā uzdevuma izpratni (pārbaudot muzikālo dzirdi, ritma izjūtu un muzikālo atmiņu, vispārējo fizioloģisko attīstību).
2. Formatīvā vērtēšana :
darba procesā, aktīvi strādājot mācību stundās, nodrošina audzēkņu mācīšanās rezultātu novērtēšanu un dokumentēšanu;
3. Summatīvā - izvērtējot darba rezultātu temata noslēgumā, mācību semestra un gada noslēgumā, izglītības pakāpes noslēgumā.

6. Mācību darbam nepieciešamais aprīkojums, mācību tehniskie līdzekļi:

Mācību stunda „Diriģēšana ” notiek mācību telpā, kurā ir klavieres, krēsli un mācību galds, nošu pulsts, spogulis, skapis mācību materiālu – nošu mapju, nošu materiālu uzglabāšanai, mūzikas atskaņotājs, nošu mapes.

Nobeiguma posmā, iestudējot dziesmu ar kori, mācību stunda notiek kora zālē.

Izmantojamā mācību literatūra

- E. Siliņš “Dziesmu vācelīte”
- O. Grāvītis “Latviešu bērnu mūzikas antoloģija”
- I. Liepiņa „Dziesmas”
- Dziesmas bērnu koriem „Tauriņu balsis”
- A. Lūduma Dziesmu krājums bērniem „Maizes šūpulīši”
- A. Altmanis Dziesmu krājums bērniem
- Vokālo skaņdarbu krājums bērniem un jauniešiem
LAUDAMUS I; LAUDAMUS II; LAUDAMUS III; LAUDAMUS IV

- R. Šūmanis – skaņdarbi no “Jaunatnes albūma”
- P. Čaikovskis “Bērnu albūms”
- Latviešu komponistu skaņdarbi klavierēm.

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja:

Miranda Ulberte, Baiba Leite, Gunita Riežniece, Irina Tiesnese 2025. gadā